

LA TRALLA

Surt el divendres

Canuda, 15, pral.

Essent nacionalista l'acció que en el nostre poble realisa la Unió, tenen el dret y'l dever de cooperarhi tots els catalans moguts per las aspiracions del Nacionalisme, qualsevulga que sia llur pensar y sentir en materias relligiosas, políticas y socials. (DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓN CATALANISTA).

El triomf del diumenge

Els enemics de Catalunya están que trinan. El triomf en tota la línia de la candidatura regionalista ha fet tremolar de por als castells, y de ràbia als mestres del republicanisme unionista que veuen com s'esmunyen de las sevas mans els milers de vots que avans contavan.

A uns y altres el hi recomaném molta tila y encare més paciència, puig de día en día la conciencia catalana anirà despertantse fins á arribar á n'aquella unanimitat patriótica que ha fet lliures als pobles Norueg y Finlandés.

A Barcelona y per tot Catalunya'l triomf ha estat complet. Els bons catalans que poden emetre vot, han acudit als col·legis ab una unanimitat patriótica que'ls ha fet triomfants. De tots els grups y de tots els matissos del Nacionalisme han sortit aquests milers de vots que han fet triomfar la candidatura regionalista, mentres en las filas del republicanisme s'han accentuat las dissidencias á causa de las desconfiansas que han entrat en l'esperit del poble; justas desconfiansas que han nascut del constant prometre dels acaparadors de la conciencia obrera, promesas que no s'han vist complertes ni portan trassas de complirse may.

Aquest doble aspecte en que poden mirarse las eleccions municipals del diumenge ha de fer obrir els ulls als incautes que quedan encare. D'una banda l'poble nacionalista, tenint fixa l'idea en el desvetllament de Catalunya y en la seva llibertat, no ha sofert las terribles conseqüencias dels personalismes, mentres que'ls republicans que menen el poble, turba d'ambiciosos y d'afamats que cercan el silló regidorial pera lograr beneficis particulars, s'han barallat com á donas, y oblidant els interessos de la República, ab la que fa molt temps que no creuen, no han pensat més que ab els propis interessos.

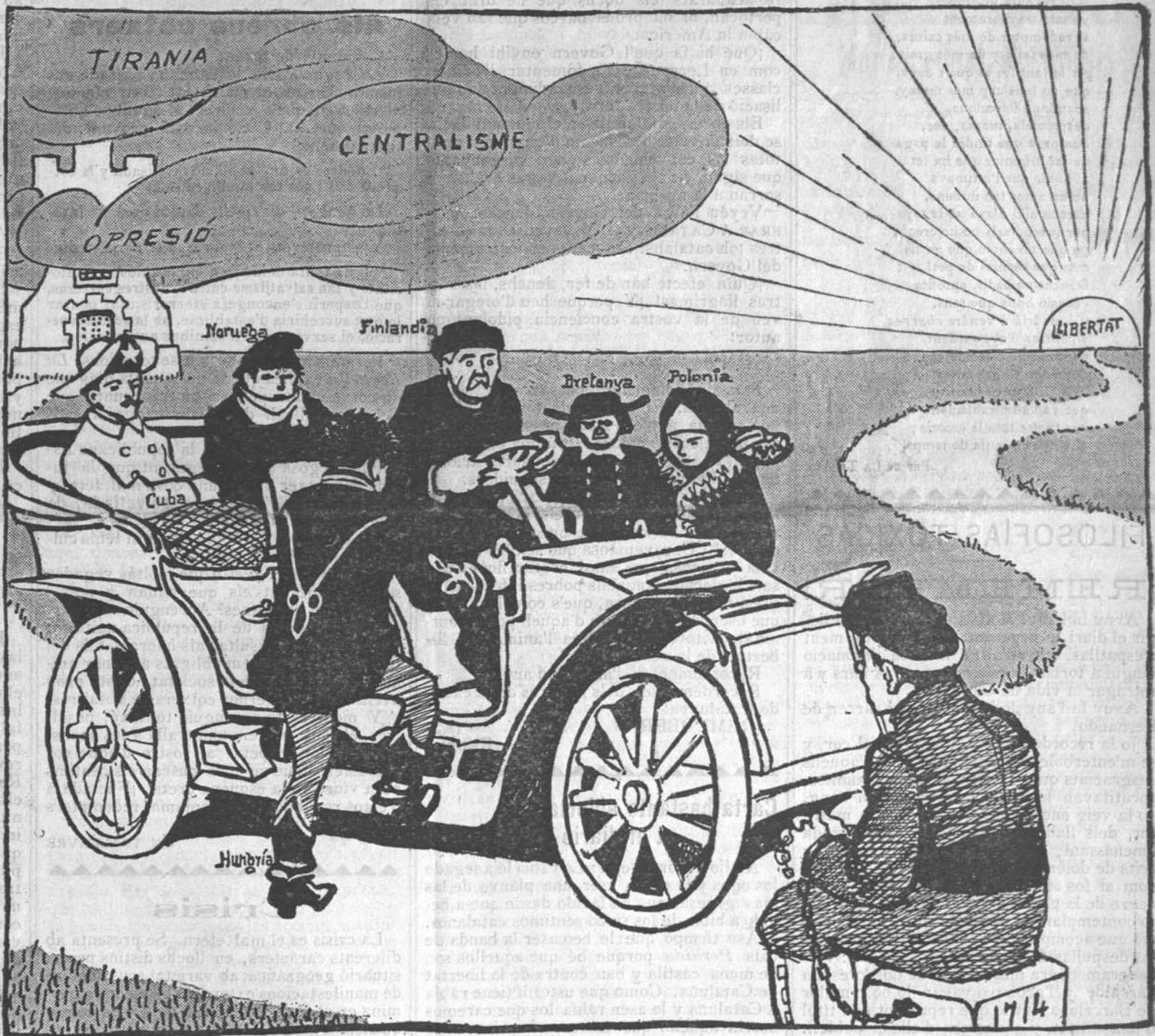
Y es que d'una idea política á un ideal patriótic nacional, hi va tanta diferencia com de la nit al dia. Catalunya, la Catalunya concient, els catalans que sentim en el cor l'anhel de que imperi la llibertat y la democracia, els que volém que'l poble catalá sia árbitre de la seva, els que som de tot cor demócratas y lliberals, els que ni en la monarquia ni en la república hi trobém garantías de llibertat colectiva ni d'individual, lluytém per quelcóm més que pera entronisar homes, lluytém, en fi, pera despertar conciencias y ferlas lliures, pera arrencar del jou foraster als pobles y als homes que pateixin esclavatge.

Mentres que'ls inconcients, els créduls, els que mancats de criteri propi s'han abandonat als autòcratas de la República, fan consistir tot el seu ideal en mudar de nom las cosas, deixantlas en el fons tal com eran. Volen enderrocar un Rey pera erigir un President, y tots els esforços d'aquest poble equivocats, si algún día triomfessin, cosa gens probable, no lograrian altra cosa que continuar la série d'atentats á la llibertat dels pobles y dels homes.

N'hi há un exemple pràctic que no's deixarà mentir.

Quan l'home, vell, plé de filosofías passadas de moda, desconexedor absolut de la democracia del poble catalá, avesat á la vida burocrática de la Cort d'España, quan, per dirho clar, en Salmerón pogués arribar al seti presidencial de la República espanyola, el poble catalá hauria lograt ajudar á

La cursa del progrés

Finlandia.—Company, que pujas ó qué?

enfilat un home que en l'any 73, ab el gorro frigi al cap y'l timó del Estat en las mans, decretava estats de guerra, suspensió dels drets individuals, y armava escuadras pera bombardejar ciutats que reclamaven drets que se'ls hi havían promés.

En aixó consistiria el triomf, cas de que vingúes, de la República espanyola.

Cal que'ls nostres republicans se recordin d'aquell exemple y si volen ser republicans y demócratas, reclamin garantías als drets naturals del poble y com que aquests no'ls reconeix tan explicitament cap més ideal que no sia'l Nacionalisme, declarém que'l poble demócrata de Catalunya, si no vol ser enganyat miserablement, si no vol veure com brassos forasters els hi prenen el treball y'l pá dels seus fills, si no's volen veure privats de sos drets sagrats, han de treballar per las ideas generosas que la Naturalesa patrocina y no per las arcáicas y envellidas que'ls homes s'inventan pera jugar á competencia entre dos poders.

El poder ha de radicar en el poble tal com

hi radicava quan regían á Catalunya las Constitucions catalanas.

Tot lo que no sigui aixó es trevallar en vá y resignarse á la perpétua esclavitut.

Lo que persegueix el Nacionalisme es, en cambi, la possessió de la llibertat, y pera lograrla fa us de tots els medis honrats que té á la seva má, sense altra finalitat que la de fer que'l Dret y la Justicia imperi sobre la terra.

Y per aixó triomfa!

GNOM

CAP A MADRID

Vaja noy, ha arribat l'hora de que agafis els trastets, y arréglat la maleta si es qu'encara no li tens, pugis al tren desseguida y depressa com el vent, cumplint aquella promesa

del teu ukasse darrer, marxis á Madrid, per totas las eternitats ¡amen! Avisa á la gent castilla colocada al teu servey, retornant al pobre Iglesias á la terra que l'has tret y apa noys á vendre churros y cañitas d'ayguardent, que á la corte es un negoci dels que donan dinerets. Miréu que sembla mentida, jo casi bé no comprenh, l'horrorosa ensopegada del desastre electorer, no t'haurá servit de res alló de *ahí queda eso* si no votavan als teus, y tothom ha dit naranjas ab un cinisme grosser, y aixó ab franquesa resulta un paperot massa lleig, fet á la real persona

del Príncep dels Josepets. Ni han fet efecte las cartas escritas expressament per imposar disciplina vagi tort ó vagi dret, la massa ha dit, no m'enredas la massa diu, no'n vull més de candidats que serveixin per carregarme'ls neulers, y ha fet el buyt als colegis y ha presentat disidents, y ha dit en una paraula ¡Lacandro ves á passeig! aixó de la part que 't toca, dels que tenias ben teus, de l'altre banda els que pensan els que coneixen lo qu'ets, que buscas y representas ja fa una pila de temps. El fracás ha estat terrible y lo trist es que'l parent estimat de la familia hagi anat á fons també el que tú més desitjaves, el que imposaves primer diputat, com si tal cosa, y tu es regidor ni res, aixó reventa un imperi y mata traydorament al redemptor de més calma, de més fetje y de més greix; per lo tant fes lo que't deya, que no tens cap més remey, abandona Barcelona, desprecia-la, marxa, ves, que prou que tindrà la paga de las infamias que ha fet al home que l'estimava ab un amor tan inmens, porque alló d'anà ab la teya per incendiaria no ho crech, ¡ja que no conto que gastis més que cerillas de pet! Donchs no badis, aprofita l'ocasió bona que tens, y á Madrid á vendre churros y cañitas d'ayguardent, porque sino't decideixes depressa, tingas entès que Catalunya té escombras que van admirablement per treure tota la escoria que'ns empastifa de temps.

PEP DE LA TRALLA

FILOSOFÍAS TÓXICAS

¡REMEMBER!

Avuy fa l'any. Molts se n'adonaran al llegir el diari y esperant, ab un arronsament d'espalllas, que un'altra fatídica detonació vingui á torbar la pau de las sevas llars y á sotragar la vida de Catalunya.

Avuy fa l'any de la bomba del carrer de Fernando.

Jo la recordo encara ab l'esglay al cor, y se m'enterboleix la vista ab la visió d'aquells desgraciats que, cridant y contorsionantse, encatífavan las pedras ab sa propia sang. Jo la veig encara aquella indignada multitut, dels llabis esblanquehits y la mirada amenant, desferse ab imprecacions y crits de dolor y de venjansa... Me recordo com si fos ara mateix que, arreconat á un cayre de la plassa de Sant Jaume, m'estava jo contemplant el pas de la gran manifestació que acompanyava fins al últim moment las despallas de las primeras victimas: veraderament era una mostra de dol; presidia l'arcalde y l'acompanyavan lo bo y millor de Barcelona, tot lo que representa un títol ó una entitat, y al darrera d'ells el poble... Però instintivament el cap se'm movia de una banda á l'altra y la boca's contreya ab un somriure trist... Y es que á n'aquell arcalde'l dolor li permetia encare repartir barretadas, y'l bon poble que seguia al mort gallejava massa, senyor en la fogositat del moment, fogositat que s'aygallia al primer succés de barriada. Y aixís varem llegir propòsits radicals dels senyors que representan la vida de la nostra Barcelona, y aixís els vegerem entrar á cala Ciutat armat ab sabres de fusta, y aixís els vegerem dormir, satisfets, de la ofensa rebuda, al veures entre mans aquella edició de telefonemas: *El Gobierno...* etc. etc.

No es pas que vulgui dir ab aixó que siga vergonyós el que ab tot un any no hi hagi hagut prou temps pera trobar el culpable. D'aixó ja va donarne la seva opinió LA TRALLA, fa poch temps, á arrel d'haver esclatat un'altra bomba á la Rambla: més sanch, més crits... y més energias enterradas.

L'autor no pot trobarse, ni'ns hauria de aconsolar que'l trobessin ells. Al cap y á la fi pagaria la festa un pobre xicot destinat al repós d'un manicomi, ó be un infelís ab

uniforme, de catorze rals de paga, carregat de bocas que pidolant, pidolant, li haurán fet vendre la conciencia...

No son pas aquestos els autors, encara que la fatalitat els dugui á colocar la máquina infernal; y no son tampoch aquestas las bombas que fan més mal y que més havém de temer. CATALUNYA ES RICA Y PLENA y aixó ALLÁ DALT ho saben més be que nosaltres. Veuslas aquí las bombas, veuslo aquí el nostre desassossegament, veusla aquí la ruina de la nostra terra!

Sino que'l nostre carácter ja hi es fet á prova de bombas, y no tremolém y no'ns indigném fins que la sang ens esquitxa els baixos dels pantalons.

¡Que hi fa que'l Govern aumenti els impostos y crehi lleys de devastació! Tanca-rém las fábricas y, si tant convé, el mon es prou gran pera trobar tranquilat.

¡Qué hi fa que'l Govern infesti 'ls edificis oficials y 'ls necessaris al comerç y la vida de Barcelona, d'empleats castellans que perjudican els nostres interessos!

¡Aixó ray! Sabém que son gent que ab diner fins traheixen al amo; y si, per altra part, els catalans no troban feyna, per veure acaparats els llochs que de dret els pertocan, hi ha prous barcos que fan vela cap á la América.

¡Qué hi fa que'l Govern envihi homes com en Lerroux pera fomentar l'odi de classes, á fi d'aturar l'expansió de civilisació de la nostra terra!

Els obrers, afalagats en el seu punt flach, se deixan valer d'ells com d'una forsa pera totas las conveniencias, per vergonyants que sigan, y s'abandonan á vagas que'ls en-sorran á la miseria.

Veyéu l'obra del Govern, donchs: ATERRAR Á CATALUNYA. Y veyeuse á vosaltres ¡oh catalans! convertits en instruments del Govern.

¡Quín efecte han de fer, donchs, las vestras llágrimas! ¡Y porque heu d'ofegar la veu de la vostra conciencia, pidolant un autor!

Per aixó diumenge passat vaig sentir una alegría. El triomf electoral va oferir una sortida á n'els meus pessimismes: no era una elecció política, era una elecció de prova, de dignitat. Y varem sortir triomfants. Y varem obtenir més seguidors.

Alashoras si que al recordar l'atentat d'ara fa un any, vaig véurela possible una venjansa. Una venjansa que sigui una redempció. Una venjansa que sembri amors. Una venjansa que fassi brotar flors de la sanch glebada d'aquells pobres infelissos!...

La nostra venjansa, que's complirà'l jorn que escupirém á la cara d'aquell poble abutxinat, victorejant, ab tota l'ànima, las llibertats de la nostra terra.

Recordém-nos d'ara fa un any!

Recordém-nos dels martres de la causa de Catalunya!

¡REMEMBER!

REDENA

Carta bastante abierta á el diario "El Liberal"

Amijo ceñor diretor: La rabia le a segado los ojos y la etcho aser una planxa de las mas gruesas que ha facido desde que a benido á bibir de los cinco sentimos catalanes.

Ase tiempo que le beo aser la banda de cala *Perdida* porque bé que aquellos son de mena castila y ban contra de la libertad de Cataluña. Como que ustet li tiene rábia á Cataluña y le asen rábia los que caremos aserla aquello que ustet ceria privart con el boycotage, sabe? pues se pensó que los catalanistas no sacarian nada de las elecciones del dominio y por esto ponió en la pisarra d'aquel sinemafótrago barquillo que ase en su entezuelo "El trunfo de los republicanos" y sabe que á ido errado. Ustet ponió nombres y botos tirandose el ajua en el suyo molino y ya á bisto que la ha equivocado. Sabe ustet amijo ceñor diretor que los catalanistas an janado en toda la raya y an zacado todos los conasegales que aprecentavan y los republicanos de por reir an cadado con ocho mil botos de menos y los carcas-catalanistas aprope de dos mil mas sabe?

Endemás ellos an cadado cuan seis candidatos al cócio, m'entiende?, al agua!

Aci ustet se a cadado bien luido cuan aber ditxo que era un triunfo.

Yo le aconsego que en loco d'aser de oficio de diario de circulación aga de tienda de se plancha cuan lustre y ganará más.

Ustet tiene la mano rota en esto de planchas y todo esto hi tindrà ganado.

Endemás a etxo un delgado servicio á Lerrutx con desir que unos curas an botado la candidatura de la Unión Republicana,

porce aci viene á desir que las ideyas de los den Lerrutx caben en el cervello de un cura y esto es mui retrogrado, sabe? Ci abria cido un cura botando los catalanistas, ay madre de Dios, como nos abria ditxo clericales!

Por fin no ce cance y tome tila porce ya verá como Cataluña ce les ba escapando de las manos, para cer no mas qe catalana y ce los abra d'espñart.

Tambien ponió ustet que abia mui gúbilo an Freternidad y ya bé que no ni abia port esto ni mui menos.

Y para acabart, le dijo que ustedes los castilas abrán de ber como tarde ó d'uera tindrán de ir con los trastesitos á en otra parte, porque cuando se acave la lana, se acabará el bibir de los bibidores castilas, como otros pueblos que yo conejo y ustet tambien.

Ce lo advirtimos para que ce aprepere.

Zuyo muy atento y ceguro... sabe?

MONGETAS

Post Data. Perdona la hortografía por ce no'n ce más, ni ganas.

Als obrers cotxers

Companys de tralla:

La *Esquella* de la setmana passada ens insulta. En un escrit titolat "Barcelonins, alerta", en que's refereix al ómnibus automòvil que La Catalana está provant, diu textualment:

"Londres es una població civilisada y 'ls cotxeros d'allí son tan intelligents..."

Lo qual vol dir que'ls d'aquí no som intelligents.

Y s'hi referma més *La Esquella* quan diu:

"Hi ha tanta deixadesa en las nostras autoritats y tan salvatjisme entre'ls nostres cotxeros, que l'esperit s'encongeix aterrorisat al pensar lo que succehiria d'establirse, ab la seva cooperació, el servey urbá d'ómnibus automòvils..."

Pera afirmar las sevas asseveracions, *La Esquella* explica que fa uns quants dias que un cotxe va atropellar á un tranzeunt y que el cotxer enloch de dèixarse agafar pels municipals va escapar-se...

Y aixó la democrática, la republicana *Esquella* ho gosa á dir assegurant que la fugida del cotxer va ser una cosa mal feta y que l'atropell va ser una salvatjada, de aquesta mateixa manera.

¿S'ha enterat *La Esquella* de si tenia culpa el cotxer del atropell?

¿No sab *La Esquella* que molts vegadas son els tranzeunts els que badan y nó els que meném els cotxes? Aprenguin á parlar, senyors burgesos de la república unitaria; aprenguin á no insultar als honrats fills del trevall que'ns veyém obligats á menar animals, porque encare la societat no está prou avençada pera fernes cotxers de vosaltres.

Y mentres ho aprenguin tot aixó, nosaltres, els que portém una tralla á las mans, femla fiblar y petar al nostre d'aquexos embusters que no més buscan els céntims pera viure ab la esquena dreta. ¡Fuetada á n'eixos republicans de camama, redemptors de boquilla!

UN TRALLAYRE

Crisis

La crisis es el mal etern. Se presenta ab diferents caràcters, en llochs distins per sa situació geográfica, ab varietat sens nombre de manifestacions externes pero sempre germina en el sí de la mateixa gent y en consecuencia á la mateixa causa. Suposo que endevinareu á que me refereixo. Avuy no tením crisis ministerial de que ocuparnos; fixemnos donchs en la crisis de la gent obreira andalusa.

Aquesta crisis que enclou una causa idéntica á la dels ministeris, la causa de la feblesa d'espirit que'ls converteix en sers inútils per la vida, en rasa degenerada que comensa á tocar el dintell del sepulcre ab las negrors de la fam ó del vici segons la sentin els de baix ó els de dalt. Aquesta crisis suggerida avuy á la terra andalusa per la explotació indigne y criminal ab que'ls propietaris de importantíssimas fincas d'aquellas comarcas se complauehen en subjectar als seus obrers per una part, y per altre la manca d'iniciativa y activitat que constitueixen la característica d'aquella rassa tant dels pobres jornalers com dels opulents propietaris. El govern treballa (ja es estrany) pera posar remey al conflicte y á pesar de que ja s'hi han abocat algunas cantitats respectables ab aquest objecte, la solució no deixa vesllumbrarse y ni's vesllumbrará tampoch.

—No hi ha res á fer—deya en Romanones —tots els projectes d'obras que l'Estat hi

tenia anunciats s'han construhit ja, camins vehinals, carreteras, ponts, etc. tot s'ha fet, no hi manca res... sols hi manca pá y trevall. El govern escometerá aviat la construcció d'altres milloras que en serán de més porque de res servirán y aixís mentres uns brassos trovarán colocació en aquellas mateixas terras, las dels que las tenen finas y febles podrán ferlas servir de pretext porque l'Estat li assenyali una paga considerable desampenyant un càrrech oficial qualsevol á... Catalunya.

Y mentrestant aquesta miseria sorda que s'ensenyoreja en els obrers catalans y fins en casi tota la industria catalana, sols trova en l'Estat espanyol un altre sengonera, ó millor dit, l'única sengonera que li xucla tot l'esfors de sas energias titánicas y fermas que lluyan ab decisió contra els entrebanchs que aquells inútils y afeminats oposan al tránzit de nostre victoriós camí. Y es inútil demanarli res de lo molt que necessitem al Estat que 'ns esclavitz; es inútil reclamarli las milloras que 'ns deu y que'ns pertanyen porque las fariam productar y porque ab nostres suors las hem pagadas de sobres; es inútil dir res de tot aixó porque ab el mot de *egoístas* que'ns llensan en cara restan ben satisfets creguts de que han cumplert sa misió.

Las milloras sols s'aplican en las crisis. Una crisis ministerial, una crisis dels burocrátichs polítichs espanyols se soluciona donant menjar als que baladregen per que volen espay ample en la menjadora. Y una crisis del poble, del poble afemellat que calla quan li donan un mos de pá á cambi de otorgarli el favor de adorar al seu amo y senyor, pero que plora com famella histérica quan s'ha acabat el bróquil y DEMANA QUE 'L PORTIN A LA PRESÓ PERQUE ALLÍ PODRÁ MENJAR, la crisis del poble pobre y tahl, del poble sols productor de toreros, se soluciona escometent obras que de res servirán y caurán esgrunadas per inútils, mentres aquí ahont portém á las arcas d'aquest Estat els cabals ab que aquells serán sufragadas, sols podem tenirlas si nos las paguem nosaltres y sols aixís aliviem els mals de la nostra miseria que enérgicament aguantém y no tindrem la cobardía de pidolar per ella un remey á qui innegablement ens el deu.

Per viure en aquest Estat cal estar en crisis permanent.

Aixó es... espanya.

PERE B. TARRACÓ

Tu ets el Judas

Els obrers de Catalunya encare senten á las sevas galdas la cremor abrasadora de aquell bés de redempció ab que las profaná el castellá Lerroux. Encare butzinejan per las orellas crédulas dels fills del treball las falagueras promesas d'una emancipació propera y d'un més proper encare moviment revolucionari que havia de portarnos la República com á remey radical pera tots els mals que afligeixen á la pobra humanitat. Encare avuy se recordan pla bé de la indignació que 'ls hi causava l'enterarse de que LA TRALLA, periódich democrátich, puntualisava càrrechs contra del seu idolatrat Lerroux. Encare avuy recórdan ab pena las baixesas, (perque baixesas eran), que cometian pera fer content á l'home que havia sabut interessarlos abusant de sa credulitat, que tan proba la seva bona fé, are aplaudintlo tot just el veyan apareixe, are aclamantlo al finalisar una frase llampanta, are sometentse als seus manaments que revelan la seva ànima autocrática y absolutista.

Y avuy es ja mirat ab apatía per molts y ab refel per tots, escepció feta dels que tan apozetats com ell, buscan á la seva ombra el medi de pescar un passament ó un lloch ahont poguer férsel.

Sembla que aixó, que aquesta desfeta que tantas vegadas haviam pronosticat nosaltres, hauria d'alegrarnos y satisfernos, puig que ella suposa que no anavam pas errats al fer tals pronóstichs. Pero no es aixís, no 'ns satisfá ni 'ns alegra, sino que ens en sentím en lo més íntim de l'ànima, aytal com si haguessim sigut nosaltres els enganyats ó 'ls sorpresos en nostra bona fé. Y es que, tant si are resulta un fet, com si aquest s'aplassa pera més endavant, els desenganys dels nostres obrers signifiquen una pérdua d'energias restadas á l'acció nacional de Catalunya que tart ó d'hora ha de tenir realitat pera donar satisfacció á las grans aspiracions de llibertat que dominan en el nostre poble.

Un home, un Alexandre Lerroux, un castellá pobre de medis y poch amich del treball, vingué á Catalunya, y sa paraula afalagadora, enérgica, contundent y florida

seduït las poch conreudades inteligències dels obrers catalans. Un home els enganya miserament, sense compadir-se de la seva situació, sense respecte a las sevas tribulacions ni als seus desitjos, ans bé explotant-los, donantlos per la banda, representant una comèdia indigna d'un home honrat.

Y dia darrera l'altre, els que en realitat cerquem la vida, la llibertat y la emancipació del poble, comensant per trevallar pera l'enderrocament de la tirania que exerceix al demunt de la nostra Patria un poble, castellà com en Lerroux, pobre de medis, com era ell, poch amich del treball, y com ell afoniat a la paraula armoniosa y a la falsa energia, varem avisar als honrats fills d'aquesta terra assenyalantlos el perill, predicantlos que perdian el temps, probantlos que l'home que enlayravan y ab el qual creyan, era indigne de possehir la seva confiança.

Y'l poble se n'ha anat convencent de que li deyam lo cert, y no l'han cregut are quan se 'ls hi ha volgut imposar de nou, ab motiu d'una formació de candidatura. Per fi s'ha desenganyat!

Pero ¿qui'ls paga d'aquest desengany a n'els nostres obrers? Qui podrà referlos d'aquest cop terrible? Quin càstich se reserva la justícia per aquest home que ha mort criminalment totas las ilusions del cor dels nostres obrers, després d'un seguit d'anys d'alimentalshi aquestas mateixas ilusions?

Cal que no's perdi la serenitat y ja que la lliçó es rebuda, es necessari que sia aprofitada.

Convé en primer lloch que l'obrer pensi ab ell y ab els seus debers. Si ho estudià detingudament y sense passió's trobarà ab la visió de la realitat y podrà atemperarshi. Veurà que'l seu cervell està farric de preocupacions tot y creyente ser des preocupat. Veurà que creu en unas organiscions enderrerridas y que li fan crére que te d'estimar als seus mateixos enemichs. Ni la República en si, ni la República pera espanya respón a res enlairat, ni a res nou, ni a res que estigui d'acort ab la naturalesa, ni a res que pugua beneficiar a la Humanitat. Veurà que per totas las lleys del món els homes no serán lliures mentres els pobles no ho sían. Veurà que'l nostre poble, que Catalunya, es esclava y que aixó lliga'l seu expandiment y la supedita a una rassa inferior que no es garantia de cap mena de llibertat y que per lo tant cohibeix la lliure acció de las voluntats catalanas. Y finalment veurà que'l seu dever es el de treballar pera que la Justícia imperi, y'ls pobles gaudeixin de llibertat a fi de que ells puguin moures independentment y sían arbitres de proclamar la llibertat dels seus individus.

Quan aixó végin, trobarán remey al aplanament que'ls hi haurá causat la decepció que han sofert.

Y llavors, sentintse encare en las galties la cremor del bés de redempció que'l seu enganyador els hi va fer a sa arribada a Catalunya, se li encararán noblement, superiorment, y ab tot el despreci de la seva ànima honrada l'assenyalarán ab el dit cridantli:

Tu, tu ets el Judas!

FOLYTOR

Manifestació popular

En tots els Centres nacionalistas de Barcelona se parlava'l diumenge de que gran part del retrahiment en las eleccions dels republicans y la concurrència a las urnas regionalistas de molts y molts obrers catalans, era degut a la tasca que ve realisant LA TRALLA.

A nosaltres ens cap la satisfacció de regoneixer y agrahir aquestas manifestacions y la de no haver exercit cap mena de coacció en l'esperit dels nostres estimats lectors.

D'aquí vingué que'l passat diumenge s'organisés espontàniament una manifestació popular que s' dirigí a la nostra redacció, situantse al carrer y invadintlo completament. Aclamacions y aplaudiments entusiastas se succehian sense descans. Com sia que tots els que fem LA TRALLA eram dispersos en diferents llocs de Barcelona, no poguerem correspondre personalment a n'aquestas manifestacions de simpatia, pero trobantse en el local la familia del nostre Administrador y havent sortit al balcó una filleta seva de poch anys d'edat, en representació de tots nosaltres, ja que eram ausents, doná un crit prou significatiu que promogué grans esclats d'entusiasme.

No cal dir que agramim de tot cor aquestas manifestacions y que LA TRALLA are com sempre está disposada a lluytar sense descans pera despertar las conciències adormidas y adressar els passos mal dirigits dels honrats obrers de nostra estimada Catalunya.

POT Y DEU SERHO

¿Pot l'obrer ser catalanista? ¿Deu l'obrer ser catalanista? Naturalment que si jo hagués de contestar a eixas dugas preguntas, ho faria d'una manera categòrica en sentit afirmatiu, que encare que obrer, m'honro, y molt, en poguer dir que de tota ma vida llyyto dintre d'aquesta idea, y que en el llarch temps que ho faig, no he pogut veure may, ni d'una manera superficial, la incompatibilitat de ser obrer y catalanista.

Tots els homes, sigui quina sigui la posició social de cada un d'ells, senten, com a cosa natural, amor a lo que 'ls hi és més íntim, senten afeccions per tot alló que més se 'ls hi assembla, étnich y biològicament considerat, senten en son si, aquella cosa innata que emociona y sentimentalisa'l cor més insensible, tot fent regoneixe, que eix efecte, naix de la causa que n' diriam, la característica de la personalitat catalana.

L'obrer en si, no es diferent dels demés homes, també sent son cor, y si be es veritat que l'obrer te d'esmersar part de las sevas energies en el camp ahont s'hi desenrotllan las qüestions d'ordre social, cosa que se li fa indispensable per adquirir, en eix terreny, la llibertat necessaria retenguda per la equivocada organisció plutocrática, no per aixó deu haver de descurdar, com ho está fent actualment, d'esmersar també una part de las sevas energies pera lograr aquella llibertat; (llibertat que voldrán alguns anomenar d'ordre moral, y que no obstant y aixó, es tan indispensable, com la que ells anomenan d'ordre material) que está en la consciencia de tots, perque a tots per un igual interessa.

Crech que a ningú, se li acudirà negar, que l'home es susceptible y gelós de lo seu, y que tingui afeccions y sentiments que 'l fan entristir y alegrar, segons siguin las manifestacions diverses de la vida, quan interessan de ple a lo més sagrat y hermós del individu, o sigui, lo que fa vibrar las cordas sempre sensibles del cor apassionat per l'amor a la natural cosa, la llibertat en totas las sevas manifestacions.

Com ja he dit més amunt, l'obrer també sent, y per aixó, está demostrant a cada moment un sentimentalisme que enamora, y com que degut a la posició social que ell ocupa, y com sigui que l'Estat no's cuyda d'ell referent a instrucció, desgraciadament no posseheix aquell grau de cultura instructiva que 's fa necessaria, pera interpretar las complicadas afeccions de la vida, y héus aquí, donchs, perque inconscientment s'aparta de las corrents vigorosas del nacionalisme català.

Llensat l'obrer català dintre'l camp de la política, y sentint a totas horas la veu ampulosa del demagog, que viu solzament explotant la bona fé del ciutadà bona persona ha arribat a ferse tan intractable, imparcialment parlant, que sembla que'l germen del sectarisme s'hagi inoculat en son cos social, que ni la més sòlida y irrefutable argumentació li basta pera ferli comprendre, no solzament l'erro polítich que ell pot alimentar, sinó que també, la rahó de ser d'una determinada idea.

Políticament parlant, (y atenguis que uso aqueix terme en el sentit més hermós de la paraula) se li podrian fer veure moltes cosas al obrer català si ell volgués un moment fixarshi. Per un costat se li faria present que la llibertat, mirada baix un punt de vista general, abarca totas las accions naturals de la vida y com que 'ls pobles, com a conjunts orgànichs que's mouhen y funcionan a voluntat natural, posseheixen una infinitat de cosas, que en un tot, forman el cos social que pren els diversos noms de familia, municipi, comarca y nació; heusaquí, donchs, perque están lligats per complet a la acció general de la llibertat. Are be, l'obrer, pel sol fet de ser tal cosa 's veu deslligat per complet de tot comú sentiment d'amor al terror que'll ha nascut, lloch ahont tota afecció s'hi manifesta natural y espontànea?

Lamentable error alimentaria si tal cosa arribés a creures. Com a demostració de que l'home no pot sustreure's d'aquest sentiment, no será de més que transcriure aquí un paragraf d'una capdal obra eminentment sociològica. Me refereixo a la obra la "Societat futura" d'en Joan Grave; diu així:

"Sabem que l'home tindrà sempre certas preferencias recordant ab plaer els llocs ahont hagi viscut, o sigui felís ahont s'hagin desenrotllat las sevas afeccions, un sentiment de particular benevolencia'l portará sempre envers els llocs en que estará segur de possehir amichs. Y aquesta simpatia, aquest amor, lo mateix pot encarnarse en la comarca més estéril y ingrata, que en una altra fértil y encantadora. Quan se diu que s'estima a tal o cual pays, els recorts que 'ns evoca, las emocions que 'ns ha fet sentir, els amichs que en ell deixareu, tot

aqueix conjunt de cosas, es lo relacionat en eix amor, y no en lo terror per sí mateix. Si 'ls homes creuen deure esiar més units al poble que 'ls vegi neixer, pel sol fet de recordarlos son naixement, ¿quin mal hi ha en aixó, y qui ha pensat may en combatre aquest sentiment? ¿Coneixem sempre, distintament, tots els movils que dictan nostres sentiments?"

Ab aqueix paragraf crech que n'hi ha prou y sobra, pera demostrar, al més escrupulós dels obrers radicals en qüestions sociològiques, que l'home no se'n pot sustreure de tot íntim amor, com íntim es l'afecte natural que s'observa envers el lloch ahont tot hi es ben propi. El catalanisme no cerca, com molts maliciosament volen fer creure, la formació esquifida d'una altre patria artificial, molt al contrari, sino que cerca a que'ls homes sàpigan, o vulguin saber interpretar las lleys que Natura dicta, sempre armoniosas y equitativas, com obra perfecta de la suprema cosa.

L'Estat no es la patria, hi ha que tenirho present aixó, y com qu'avuy tot se fa en nom del primer, perque'l segon, ab la organisció política actual no existeix, heusaquí perque may la rahó impera en tots els actes que s'executan, perque es solzament que la enveja personal y la conveniencia privada d'uns quants, qu'ab el nom de pares de la patria, fan y desfán a capritxo y voluntat lliberrima d'ells. Per aixó n'esdevé forsosament la més estúpida tirania, perque may la voluntat natural del ciutadà, propiament dit, s'hi manifesta espontànea, perque hi falta aquella natural edentificació ab motiu, de que l'Estat no encarna'l sentiment natural de patria.

Tals son els fets que corroboran a la afirmació de lo que nosaltres prediquem, aixó es, l'amor a la patria natural, y com que l'obrer té cor y sent, crech que també pot sentirlo eix amor que porta en si la afirmació de que las lleys que Natura dicta, son inquebrantables. Pot l'obrer serho de catalanista, perque sentho, no nega en lo més mínim els principis qu'informan las qüestions d'ordre social que van lligadas ab ell, com a part que forma de la gran familia obrera.

Com ja hi dit al principi d'eix article, ensempe que obrer soch catalanista, y sentho, no deixo de cumplir en totas aquellas cosas que cauhen de ple en la qüestió social, y repeteixo, que en el llarch temps que m'honro perteneixen en eixa idea, no hi pogut creure may, ni d'una manera superficial, la incompatibilitat de ser obrer y catalanista, y per terminar, sols me resta repetir, que l'obrer català, pot, y deu ser catalanista.

AGUSTÍ PEDRET Y MIRÓ

ESTIRA-CORDETAS

Sr. Antoni Guitart, ¿vos sou un d'aquells que vos vanaglorieu d'esser catalanista? Permeteume que vos digui que may haveu sentit en vostre si las ideas d'amor, germanor y llibertat que en época no llunyana predicavau, que son las que han d'informar l'esperit nacionalista.

Per arribar a la direcció d'una fàbrica, vos heu convertit en lo més ruhi dels homes, en lo més descastat dels catalans. Haveu lograt enlayrarnos; ja manéu, que's quant desitjavau, mes ho feu despòticament a manera d'autócrata. Aixó vos dicta la consciencia? Aixó es lo que aprengueren en aquell temps que vos las envantavau de catalanista? May! l'home que despata de la fàbrica vellets, treballadors que feya molts anys hi trobavan lo pa de sas llars, l'home que reduheix sous sols pel desitj de ferse ben veure dels principals, l'home que obliga (baix pena de despidi) als treballadors a fer molta més feyna de lo que lògicament poden fer, l'home que obliga a tendres donzellas a treballar en telers amples, no es home, es un inhumà, es un ser que mereix l'oprobri y la vergonya de tothom.

Antoni Guitart, aneu seguint aqueix camí al esser director y altres cosetas de la fàbrica de teixits La Farinera y vos conquistareu fama, fama que s'extendrà a la Vda. y fills de Miquel Pratmarsó, que son los que vos pagan, més ay! del dia que caygueu que ni 'ls gossos voldrán veureus la cara.

Rahons tindréu pera procedir de la manera que ho feu, més las vostras rahons no podrán compararse ab las del amor y germanor de que fereu gala; a vos sols vos mou lo desitj de que al fi d'any la casa pugui presentar un balans lluih, un balans que no tinga comparansa ab cap dels anteriors. No dupto que ho lograreu, més m'apar que vostre principal no'n sab res de vostra gestió, puig si ho sapigués, estich convensut, que seria més humà que vos.

Los vellets despataxats, las tendras treva-

lladoras a qui feu perdre paulatinament la salut, los que fatigats per un trevall penós han d'ajeurers en un llit, víctimas de vostra mesquina, vos apostrofarán y malehíran l'hora que vos entraréu en aquella casa.

Y fins, suposant, que no ho crech, que

vostres principals vos elogiessen ¿qué valen

tots los elogis que'l principal vos podria fer,

qué valdrian fins tots los afalachs de la

senyora Vda. y fills de Pratmarsó enfront de

las malediccions dels trevalladors?

Coneixéu bé aquell qui firma, ja sabeu que LA TRALLA ja may amaga la cara, y estém disposats a continuar la campanya que ab aqueix article iniciém, o tornar per la veritat.

Vos podréu ellegir; si vos plau més, estar bé ab los principals y futejar als trevalladors, per vos faréu; are, si recordantvos de que un dia us titlláreu de catalanista, que assistiau a meetings y conferencias nacionalistas, se mou vostre pit per las ideas d'amor y germanor, jo com a nacionalista convensut, m'envaniré d'haver contribuït a arrencar un tirá més, dels brassos de la autocracia.

J. MORERA SOLER

Clot, 12 Novembre 1905

Número extraordinari

Segons varem anunciar, el vinent número de LA TRALLA será extraordinari y dedicat a la UNIÓN CATALANISTA, en celebració del nostre ingrés en la capdal entitat.

El número constará de 8 planas de text ab profusió de gravats, y sols costará 10 céntims.

Publicarém en dit número treballs originals de distingidas personalitats del Nacionalisme, figuranthi un article escrit expressament per aquest número, del President de la Unió, Dr. Martí y Juliá.

Entre'ls gravats publicarém els retratos de tots els Presidents de la Unió y una extensa carta geográfica de Catalunya ab la delimitació natural de la Nació independent.

Sortirá divendres dia 24.

El Catalanisme al extranger

L'important diari de Costa Rica El Mundo publicá'l dia 21 d'Octubre un article interessantíssim tractant del criminal atentat de la Rambla de las Flors, fent tan atinadas consideracions, que si no fos pel temor de mereixer una nova carícia del paternal Govern que patim el publicariam sencer.

Créguim que n'hi ha pera sucarihi pá, y malgrat tot aquí va algun paragraf bastant substancials que'ls pot donar una idea de la opinió que mereix nostre moviment nacionalista allá mateix ahont espanya va comensar a usar el sistema inquisitorial contra las ideas y contra'ls pobles.

"Quién envió a aquel individuo a reventar la bomba? Está casi probado que fué el G... de Madrid quien importaba órdenes para aprehender al criminal y éste estaba en la corte.

El Gobierno español, el eterno culpable de las desgracias de nuestra amada Patria, el que ha tenido la culpa de las pérdidas sufridas por la heroica España, el que sólo se ha preocupado en sacarle a las Colonias todo lo que sea posible y nunca en darle la libertad que apetecen, el que ha sido el responsable de la pérdida de Cuba y Filipinas y de toda la América Latina, el que será quien responda ante la historia de la pérdida de Cataluña, ese culpable envió a reventar la bomba de la Rambla.

Pero si no han querido dar autonomía a los pueblos, han tenido que verirse una por una las colonias, y ahora tendrán que verirse a Cataluña si no piensan seriamente en el verdadero problema catalán.

La idea de estrujar Cataluña, la idea de declararla en estado de sitio para apagar con la fuerza de las armas los gritos de protesta de los catalanes contra el desgobernio de Madrid, la idea de tomar parte en las elecciones de diputados para imponer a los catalanes candidatos oficiales que no lleven al Congreso la voz de la verdad, que no hagan tronar el recinto de las leyes con la huracanada voz de la libertad, fué la que quizá hizo que se tomara la brutal medida de hacer aparecer a Barcelona como criminal, pero cuando los catalanes protestan del atentado, prueba eso de que son hombres de trabajo y que nunca podrán, siendo trabajadores, ocuparse en sorprender a la gran ciudad con un hecho tan terrible.

Si no hay patriotismo Cataluña se va, y ha-ce perfectísimamente; si lo hay, Cataluña se queda, pero autónoma.

Nosotros los hijos de España, crecidos y creados en América, hemos presenciado tam-bién los resultados de la herencia que nos dejó el gobierno de la Conquista que comenzó el 12 Octubre de 1492, y hemos visto á algunos Go-biernos haciendo revoluciones para suspender las garantías y reírse bonitamente del pueblo, hemos visto á un gobernante mandar á hacer una revolución en Grecia para sofocar el ver-dadero movimiento popular y nosotros que he-mos visto eso, nos explicamos con claridad la situación del laborioso pueblo catalán.

Y prou per avuy. Se veu que encare 'ls cou als americans.

OSWALD

Una carta important

Hem rebut aquesta carta d'un obrer re-publicà de tota la seva vida, y encare que ens deixa la llibertat de traduhirla á la nos-tra llengua, la deixem en la original perquè no's pugui dubtar de la veritat dels seus conceptes.

Sr. Director de LA TRALLA.

Muy Sr. mío: Desearía de V. se sirviese pu-blicar esta carta, y le doy las gracias anti-cipadas por el favor y queda agradecido el aba-jo firmado, Q. B. S. M.

Pueblo republicano: Hace más de un año que ya tuvimos que rebelarnos delante los ma-los procedimientos llamados demócratas por Lerroux y comparsas. La idea y el pueblo es lo que está por encima de todas las personali-dades por fuertes y absolutas que sean.

Cuando Lerroux vino á esta de Barcelona, el que firma hacía muchos años que era repu-blicano, y en aquel entonces Lerroux era anar-quista; y la prueba está que en uno de los mi-tines que dió en la barriada de San Martín, calle de Sicilia, en casa Montaña, en compa-ña de Otero Chico y otros cuyo nombre no recuerdo, dijo: *Yo no soy partidario, al contra-rio, enemigo de las elecciones, porque todo es una farsa y el obrero tiene hoy de seguir á los socia-listas para llegar á una Anarquía, por conside-rarse que todo Gobierno es tiranía, más dijo que él cuando no podría publicar diario "El Progre-so", lo haría semanal, y sino mensual, y en cuan-to no tuviera recursos para esto escribiría sus ideas en lápiz por las esquinas. Ahora le pre-gunto: ¿dónde están aquellas ideas? Y esto se comprende: cuando vino aquí estaba ham-briento y hoy está algo repleto, y esto es de-bido al cambio de ideas en esta persona, y por lo visto cuando esté algo mejor será un buen conservador.*

Después de este mitin dió otro al mismo lo-cal al cabo de ocho meses diciendo: *que había la necesidad de elecciones para hacer la Revolu-ción, y cuando el pueblo llevaría 30 ó 40 dipu-tados al Congreso y mayoría en algunos Munici-pios era lo que bastaba para la Revolución; y hoy nos dice que la República vendrá por medio de la instrucción.*

También dijo desde una ventana de la calle de Cortes que no llamaría más al pueblo por elecciones, y de esto hace dos ó más años; ade-más de esto lo prueba como vividor de una idea, el mitin que dió en el teatro Condal, que habiendo acabado aquel repertorio revolucio-nario (?) no sabía encontrar la manera de ser aplaudido y se convirtió en PATRIOTA, luego FEDERAL, después CATALANISTA, más REVOLU-CIONARIO, y en vista que no era aplaudido di-jo: *Yo en representación vuestra, que sois mis amigos, entré á las minas de Almadén y dejé tan-tas pesetas que pertenecían á vosotros, y el Rey viajaba por Andalucía y no entró con todo y ser el Rey, y le aplaudieron algunos amigos. Des-pués en otro mitin dijo que si no salía diputado tendría que emigrar, y después de salir decía que por aquellas Navidades vendría el pavo con gorro frigio; y el pueblo cansado de estas ca-mamas va perdiendo todas las confianzas que había puesto en este nuevo Planas y Casals. Y por último sepa señor cacique: V. no es na-die para oponerse á la voluntad del pueblo. Son los distritos los que han de presentar sus candidatos y no las juntas municipales capita-neadas por V. y trabajando en contra la vo-luntad del pueblo, siendo así que V. vive del pueblo y nos ha puesto en candidatura á cuatro que nadie más que V. debe favores, y uno de estos es el que pudiendo resultar bu-ena ó mala persona, es el que se cuida de la construcción de la Casa del Pueblo en condi-ciones de entrar á concejal, y si resulta éste un vividor, nadie más que V. tendría la culpa y Barcelona será la que pagará la Casa del Pueblo.*

EUSEBIO TRULLÁ

Gracia 6 Noviembre 1905.

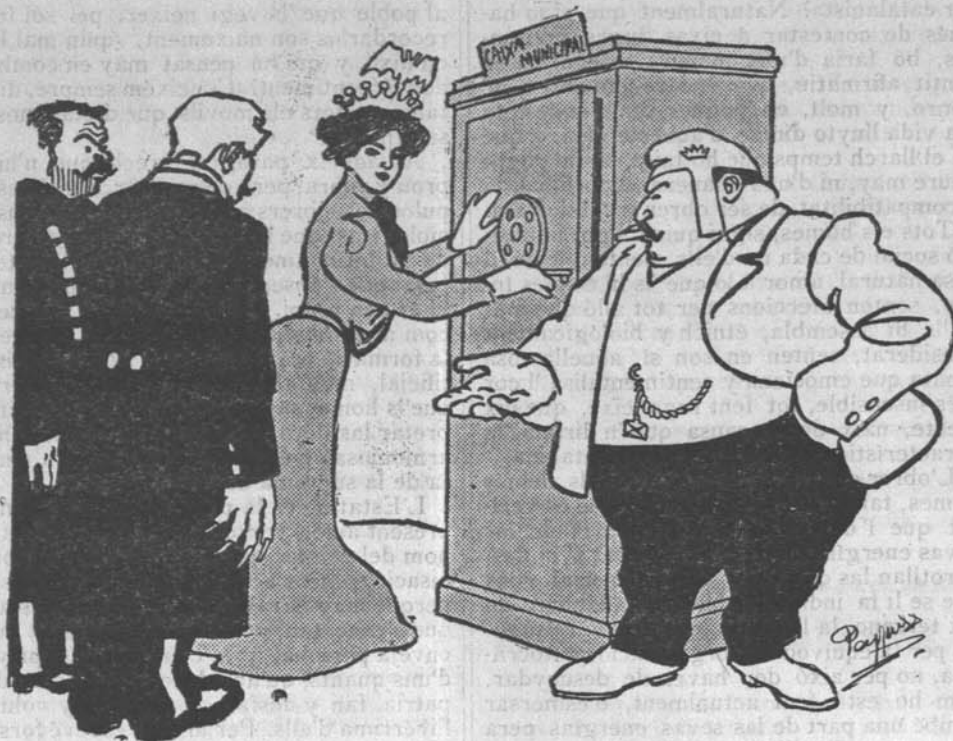
CASTANYAS RURALS

BROSSA DE VALLS

Conversa sorpresa per jo

- ¿Has llegit lo que diu D. Gonz...zalo en el pa-perot que escriu el coben Indalesio?
- No soch aficionat á llegir coplas y romansos.
- Diu que desde que ell es l'emperador del po-ble'ns anem civilisat.
- Te molta rahó.

Els servidors de la Pubilla

L' ex-emperador:—Aquí tens els servidors
que mon poder t'ha portat.
Barcelona: —Donchs deixam tancar la caixa
ab dos panys y forrellat.

- ¿De qué te rahó, beneyt?
- Veurás: ell sense saber ni una paraula d'inglés, está cobrant 50 duros mensuales á Madrid, ense-nyant la llengua.
- ¡Oh! jo també puch ensenyarla y ab menos pretensions.
- Pero ell ensenya la inglesa en una cátedra ofi-cial.
- ¡Ah! ¡ah!...
- Y com que'ls procediments del centralisme do-nan sempre bons resultats als desvergonyits y dro-pos, ha volgut fer lo propi en nostra ciutat. Avuy tenim duchs, marquesos, comtes, sabis, professors, que encara que ensenyin la séba están cobrant 18.000 pessetas del Govern. Després tenim un ge-fe de policia vestit de gran gala y la gorra farsida de galons, fent de grupier dia y nit en el cassino de la gardunya.
- Aixó no s'havia vist may.
- Home, es clar; ara comensém tots á civilisarnos y á tenir vergonya.
- ¿Y l'alcalde? ¿que fa?
- De grupier per D. Gonz...zalo, que está ta-llant un *burlet* de 12.000 duros en cartas conegu-das y senyaladas.
- ¿Vols dir que tenen orelles?
- No: las orelles y bastant crescudes las tenim nosaltres.
- Y en tot aixó, sense una escola de segona en-senyansa.
- ¿Perque's necessita? si ja tots som prou sabis per ser arquebisbes.
- ¿Y'l poble treballador que no ha d'instruhirse?
- ¿Quina ensenyansa vols donar á un poble que necessita que vingui D. Gonz...zalo de los Madri-les per nombrar als representants del poble? Aquí lo que's necessita es una gran propaganda enérgica contra'ls automòvils y motocicletas, porque sino, creume Pau, estém perduts.
- Los animals temps á vindre com que no serém útils per res, D. Gonz...zalo'ns regatejará la palla.

Jo volia pendre part en la conversa pero franca-ment, tenia las gallas rojas de vergonya,

ALSA-PREM

Valls 10 Novembre 1905.

Al Sr. M. Serra que 'ns ha escrit una carta refe-rent á la actitud de LA TRALLA sobre una determi-nada qüestió li preguém se serveixi passar per aquesta redacció ahont li será explícitament con-testada la seva pregunta.

En Roca y Roca en un meeting electoral celebrat á Badalona va dir que'ls catalanistas eran uns xucla-llantias.

En aixó sí que t' has ben equivocat.
Perque de xucla-llantias no n' hi han d' ensá que t'ú vas deixarlas escuradas quan escribías versos á la Verge de la Misericordia y feyas de director del *Eco de las Almas del Purgatorio*.

Un antich suscriptor d' *El Liberal* ens comunica que á pesar d' haver enviat la baixa ab motiu de la anti-catalana campanya que á propòsit de la qüestió

de las banderas catalanas va sostenir dit periòdich, va seguint rebent el número com si tal cosa; per lo que dit suscriptor ha escrit una nova carta dient que no vol més *Liberal* y que si'ls hi fa falta la pesseta que ja els hi donará pero que no li portin més periò-dich.

¡Y tanta si els n' hi fa de falta la pesseta!

En el banquet celebrat pels voluntaris supervi-vents de la guerra d'Àfrica'l passat dissapte ataca-ren als periòdichs *Juventut* y *LA TRALLA*, porque han tingut la sinceritat de dir las cosas pel seu nom ó sia porque deyan (y per nostra part ens hi refer-mem) que havian anat á fer de ninots á la villa y corte de madrid.

Consti que'ns sentim molt honrats ab els seus atachs, donchs no voldriam, ni are ni may que'ns confonguessin, ab la premsa llépola que aquests dias els ha respallat hipòcritament.

S'ha d'advertir que'l que va fer aquestas censuras va ferlas en llengua castellana.

El passat dijous el ceguet dels Segadors anava per Gracia venent TRALLAS y desitjant pujar al Cen-tre Catalanista va demanar á un municipal que'l dirigís. El municipal li doná alguna indicació, pe-ro heus aquí que á mitj camí un tranzeunt bromista, en lloch de durlo al Centre Catalanista el va fer pujar á la «Unión Republicana Graciense.»

En arribant dalt y creyentse'l ceguet que era al Centre Catalanista, va posarse á cridar ¡LA TRA-LLA!

Com si'ls hi hagués picat una mosca alguns dels concurrents á n'aquell local varen cridar ¡a fora! Preneuli las TRALLAS! Pero finalment s'imposá'l bon seny d'alguns més civilisats y acompanyaren al ceguet fins á la porta.

Als primers no'ls hi dirém més sino que no son dignes de dirse republicans, y als segons nos plau donalshi gracias per sa bona obra. A cada-hu lo seül

Un amable lector nos escriu preguntantnos per-que escribim castella y espanya ab inicial minús-cula y se'n plany porque'ls nostres enemics no puguin dir que no sabém gramática. Aghahim molt el seu bon interès, pero devém dirli per resposta que precisament per no faltar á la gramática caste-llana es per lo que escribim aquests mots ab aquesta forma.

La gramática diu que'ls noms propis s'escriuhen ab majúscula y'ls noms comuns ab minúscula. Donchs ¿vol res més comú?...

¿Conjugué el verb espanyar?

Jo espanyo
tu espanyas
ell ESPANYA.

La Esquella porta un dibuix (?) que vol figurar en Buxó dalt d'un carro tirat per granotas, de quals bocas en surten els mots ¡rach! ¡rach!

Pero ¡qué no ho sab *La Esquella* que aixó de ¡rach, rach! li varen treure'ls *carca-regionalistas*? Sempre se't conixerá que ets clerical.

Aixó d'apropiar-te'ls xistos dels *carcundas* en dona una bona prova!

Y ja no dihém res de las camas llargas d'aquell minyo... que també las ha copiadas. ¡Sou molt pobres de recursos.

En López, el burgés de *La Esquella*, ja no sab hont

ferse fer las camisas. Figureuse que'l pobre home cada dia's veu creixer el clatell, tant, que avuy per avuy ja'l té molt més gros que las panxas dels ca-pellans que fa sortir als seus setmanaris.

Se veu que'ls digustos l'engreixan.

Perque lo que es de Campanas ja no'n ven ni per remey.

Y aixó que era la seva única salvació, d'ensá que *La Esquella* no més la compran á certas barbe-rias y á certas tabernas.

Y que no li val de res el publicar l'automòvil de «La Catalana» á primera plana.

Hem tingut el gust d'admirar en los tallers de vidrieria que'l senyor Gayetá Pons te establerta al carrer de Ponent una magnífica vidriera, ahont com adorno central hi ha reproduhit l'hermós sa-gell d'en Pere el Ceremoniós, extret de *LA TRALLA* del 11 de Setembre passat.

El valor artístich de dit sagell, avalorat pel me-ritíssim treball de la casa Pons, produheix magní-fich aspecte, resultant en conjunt una verdadera obra d'art que honra de debó á la casa construc-tora, al ensemps que denota en son propietari un refinat gust artístich y un ver amor á las cosas de la terra.

Rebin tots plegats las nostras felicitacions.

L'Orfeo Canigó, secció musical del Ateneu Obrer del segon Districte, en unió del Orfeo infantil de las escolas catalanas de la mateixa entitat y de la orquesta Los Bohemis, va organisar un concert el dimecres de la setmana passada, en el teatre de Novetats, á benefici del Patronat pera la lluyta con-tra la tuberculosis.

Dit concert fou un éxit moral y material; totas las entitats que hi prengueren part foren extraordi-nariament aplaudidas junt ab el mestre director se-nyor Piqué, autor del himne de la Bandera que se va estrenar.

Ens ha visitat un jove y hem rebut una carta, manifestantnos que no es cert que sia privat ab cástichs l'us de la llengua catalana en un col·legi de relligiosos francesos del carrer Comtal.

Com que tenim una carta en la que se'ns diu lo contrari, nos fem ressó d'abduas versions, tot y ce-lebrant que fos certa la que nega'l fet.

Els frateros han reunit en las darreras eleccions de regidors 8.000 vots menys que en las derreras de diputats á Corts.

Nostra felicitació als 8.000 redimits del jou ler-rouxiá.

A *La Publicidad* á las set del vespre del diumen-ge no sabien res d'eleccions.

Pero el retrato del ilustre asiàtich no va sortir al balcó com altres anys.

Lo qual no ha impedit que 'l dilluns hagi sortit ab un article titolat ¡*Triunfo de los republicanos!*

¿Qué no ho saben? els republicans s'han tornat clericals.

Segons hem llegit en varis diaris entre ells *El Diluvio* y *El Liberal*, un capellá vestit ab els cor-responents hàbits se va presentar á un col·legi de Gracia demanant la candidatura republicana y vo-tantla seguidament.

¡Y 'ls frateros el van ovacionar ab frenesí!

¡Clericals! ¡Clericals! ¡Clericals!

En un dels meetings electorals frateros va dirse que'l catalanisme per ensenya tenia una tralla, simbol d'esclavatje porque d'ella's servian els ne-grers á Cuba pera pegar als infelissos negres es-claus.

Y ab aixó va ben equivocat qui tal afirmació va fer porque no es de la tralla que 's servian els ne-grers, sino del látigo.

La tralla no s'utilisa per altra cosa que pera fue-tejar als animals.

Llegint en un periòdich el resultat de las elec-cions del diumenge, un amich pregunta al altre:

—¿Qué voldrá dir aquesta U. R. qu' hi ha al costat del nom d' alguns candidats?

Ultima Rabieta.

VIC. y ME.

Calendari de "La Tralla"

AVIS

Vensut el plasso pera la ad-missió de treballs pera 'l Ca-lendari, devém manifestar que d' aquí en endevant sols adme-trém pera 'l mateix, acudits y xistos y potser algun dibuixet que s'ho mereixi.

Cartera de Comunicacions

Per falta d'espay deixém de publicarla.

Imp. LA RENAISSANCE, Xuclá, 13, bñl. 95